

Український державний університет залізничного транспорту

Кафедра економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА
ЗАСАДАХ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Пояснювальна записка і розрахунки
до кваліфікаційної роботи

МРЕ.420.01.06 ПЗ

Розробив: студент 2 курсу, групи 218-ЕП-Д24
спеціальності 051 «Економіка»
(роботу виконано самостійно, відповідно до
принципів академічної доброчесності)

Олександр ВИБЛИЙ

Керівник: професор, д-р екон. наук
Володимир ДИКАНЬ

Рецензент: професор, д-р екон. наук
Олена КІРДІНА

2026

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний

Кафедра економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом

Рівень вищої освіти: магістр

Спеціальність: 051 «Економіка»

Освітня програма: «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри,
професор, д-р екон. наук

Володимир ДИКАНЬ

«___» _____ 2026 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ Виблому Олександр Петровичу

1 Тема «Забезпечення конкурентоспроможності підприємства на засадах еколого-економічного управління»

керівник Дикань Володимир Леонідович, д-р екон. наук, професор

затверджені розпорядженням по економічному факультету

від «27» лютого 2025 року № 59/25

2 Строк подання студентом закінченої роботи «06» січня 2026 року

3 Вихідні дані: Баланс (форма № 1) ТОВ «СМІ_Тд за 2022-2024 рр.

Звіт про фінансові результати (форма № 2) ТОВ «СМІ_Тд за 2022-2024 рр.

Звіт з праці ТОВ «СМІ_Тд за 2019-2023 рр.

Звіт про наявність та рух основних засобів ТОВ «СМІ_Тд за 2022-2024 рр.

Звіт про рух грошових коштів ТОВ «СМІ_Тд за 2022-2024 рр.

Звіт про наявність та рух трудових ресурсів, структура працівників ТОВ «СМІ_Тд» 2022-2024 рр.

Науково-методична література Статистична інформація Періодичні видання

4 Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1 Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні основи та підходи

2 Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства

3 Практичні рекомендації щодо еколого-економічного управління конкурентоспроможністю підприємства

5 Перелік графічного матеріалу

1 Мета, завдання, предмет та об'єкт кваліфікаційної роботи

2 Система факторів впливу на конкурентоспроможність підприємства

3 Механізм забезпечення конкурентоспроможності підприємства

4 Вигоди та втрати підприємства від екологізації бізнесу

5 Комерційні, екологічні та соціальні переваги екологічного розвитку підприємства

6 Напрями підвищення ресурсоефективності та конкурентних переваг підприємства

7-8 Аналіз господарської діяльності ТОВ «СМІ Тд»

9 Система цілей, згрупованих по напрямках управління ресурсозбереженням

10 Процес аналізу конкурентних переваг, сформованих у рамках системи просування екологічно чистої продукції

11 Витрати на установку та обслуговування обладнання

12 Розрахунок економічного ефекту від впровадження

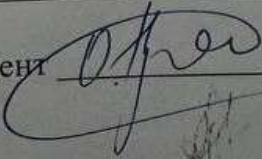
6 Консультанти окремих розділів

Розділ	Прізвище, ініціали, посада та науковий ступінь консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7 Дата видачі завдання «24» лютого 2025 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів	Строк виконання етапів	Примітка
1 Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні основи та підходи	21.03.2025	викон.
2 Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства	01.05.2025	викон.
3 Практичні рекомендації щодо еколого-економічного управління конкурентоспроможністю підприємства	01.10.2025	викон.
Висновки	12.11.2025	викон.
Графічна частина	25.11.2025	викон.

Студент Олександр ВИБЛИЙ

Керівник _____ Володимир ДИКАНЬ

Зміст

Вступ	6
1 Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні основи та підходи	10
1.1 Система управління конкурентоспроможністю	10
1.2 Механізм забезпечення конкурентоспроможності підприємств	20
1.3 Сучасні напрями забезпечення конкурентоспроможності підприємства	26
Висновки до розділу 1	35
2 Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства	37
2.1 Характеристика Товариства з обмеженою відповідальністю «СМІ_Тд»	37
2.2 Аналіз обсягу виробництва, реалізації та номенклатури продукції підприємства	39
2.3 Аналіз стану та ефективності використання основних фондів підприємства	46
2.4 Аналіз обігових засобів підприємства	52
2.5 Аналіз використання трудових ресурсів	55
2.6 Аналіз собівартості продукції	58
2.7 Аналіз прибутку та фінансового стану підприємства	61
2.8 Аналіз платоспроможності підприємства	66
Висновки до розділу 2	69

					МРЕ. 420.01.06 ПЗ				
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	Забезпечення конкурентоспроможності підприємства на засадах еколого-економічного управління	Лім.	Арк.	Аркушів	
Розроб.		Виблій							
Перевір.		Дикань					4	117 4	
Рецензент									
Н. Контр.		Назаренко							
Затверд.		Дикань				УкрДУЗТ			

3 Практичні рекомендації щодо еколого-економічного управління конкурентоспроможністю підприємства	72
3.1 Екологічні аспекти розвитку підприємства в сучасних умовах	72
3.2 Формування підходу до ресурсозбереження як інструменту еколого-економічного управління конкурентоспроможністю підприємства	89
3.3 Оцінювання ефективності впровадження заходів з ресурсозбереження на підприємстві	98
Висновки до розділу 3	105
Висновки	107
Список використаних джерел	110

					МРЕ. 420.01.06 ПЗ	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дат		

АНОТАЦІЯ

Дана кваліфікаційна робота включає в себе 12 слайдів презентації, 117 аркушів пояснювальної записки формату А4, що включає 20 рисунків, 10 таблиць, 77 літературних джерел.

Ключові слова: УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ, СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ, МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ, ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ, РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ, ЕФЕКТИВНІСТЬ

Об'єктом дослідження є процес забезпечення конкурентоспроможності підприємств.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних і методологічних принципів забезпечення конкурентоспроможності підприємства на засадах еколого-економічного управління у контексті сучасних змін бізнес-середовища.

У кваліфікаційній роботі вирішено наукову задачу, пов'язану із забезпеченням конкурентоспроможності-підприємства на засадах еколого-економічного управління.

Розроблені теоретичні основи та методичні рекомендації, які дозволили визначити основні виклики та окреслити потенціал для зростання конкурентоспроможності підприємства із врахуванням екологічно-економічного розвитку на сучасному етапі трансформації ринкового середовища.

Сформовано підхід до ресурсозбереження як інструменту еколого-економічного управління конкурентоспроможністю підприємства.

ABSTRACT

This qualification work includes 12 presentation slides, 117 sheets of explanatory notes in A4 format, including 20 figures, 10 tables, 77 literary sources.

Keywords: MANAGEMENT OF COMPETITIVENESS OF ENTERPRISES, COMPETITIVENESS MANAGEMENT SYSTEM, MECHANISM OF ENSURING COMPETITIVENESS, ENVIRONMENTAL ASPECTS, RESOURCE CONSERVATION, EFFICIENCY

The object of the study is the process of ensuring the competitiveness of enterprises.

The purpose of the study is to substantiate the theoretical and methodological principles of ensuring the competitiveness of enterprises on the basis of ecological and economic management in the context of modern changes in the business environment.

In the qualification work, a scientific problem related to ensuring the competitiveness of an enterprise on the basis of ecological and economic management has been solved.

Theoretical foundations and methodological recommendations have been developed, which allowed to identify the main challenges and outline the potential for increasing the competitiveness of an enterprise, taking into account ecological and

economic development at the current stage of transformation of the market environment.

An approach to resource conservation as a tool for ecological and economic management of the competitiveness of an enterprise has been formed.

Список використаних джерел

- 1 Господарський кодекс України: офіц. текст: станом на 16.01.2003 р. Х.: Одіссей, 2007. 240 с.
- 2 Про господарські товариства України : закон України: [офіц. текст : станом на 17 жовт. 2010 р.]. URL: http://maur-sevastopol.narod.ru/e_katalog/p08_44.pdf.
- 3 Про підприємництво: закон України [офіц. текст станом 5 квітня 2015 року N 273/96-ВР]. Відомості Верховної Ради. 1991. № 14. стаття 168. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/698-12>
- 4 Аналітичний документ Європейський зелений курс: можливості та загрози для України. 2020. 74 с.
- 5 Стратегія біорізноманіття ЄС до 2030 року: Повернення природи у наше життя. Звернення Комісії до Європейського Парламенту, Ради, Європейського Економічно-Соціального Комітету та Комітету Регіонів (неофіційний адаптований переклад українською) / пер. з англ. О. Осипенко; ред. та адапт. А. Куземко та ін. Чернівці: Друк Арт. 2020. 36 с
- 6 Білецька І. М. Економічний механізм екологічного регулювання, як передумова стійкого розвитку. *Ефективна економіка*. 2014. №6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3118>
- 7 Виблій О. Забезпечення конкурентоспроможності підприємств шляхом їх адаптації до сучасних умов ведення господарської діяльності. Матеріали 85-ї студентської науково-технічної конференції (10 - 11 грудня 2025 р. м. Харків). Харків: УкрДУЗТ. 2025. С. 475-476.
- 8 Гринів Л.С. Екологічно збалансована економіка: проблеми теорії. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. 240 с.
- 9 Данилишин Б.М., Маслюківська О.П. Розроблення національних стратегій сталого розвитку: корисний досвід для України. *Механізм регулювання економіки*. 2008. №3 (2). Том 1. С. 214-218.

10 Демчук, Л., Кірейцева, Г., Циганенко-Дзюбенко, І., Вовк, В. Концепція екологічної безпеки держави в контексті сталого розвитку та євроінтеграції. 2023 URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/handle/123456789/8267>

11 Державна служба статистики України : сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

12 Дикань В.Л., Кірдіна О.Г. Сутнісні аспекти конкурентоспроможності національної економіки. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2009. № 28. С. 13-20.

13 Дикань В. Л. Товарознавство та комерційна діяльність: підручник / В. Л. Дикань та ін.; за ред. В. Л. Дикань. Харків: УкрДУЗТ, 2018. 362 с.

14 Дикань В. Л., Воловельська І. В. Інноваційні стратегії підприємств: проблеми, шляхи вирішення. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. № 67. С. 9–17.

15 Дикань В. Л., Воловельська І. В., Маковоз О. В. Економічна безпека підприємства: навч. Посібник. Х.: УкрДАЗТ, 2011. 243 с.

16 Дикань В. Л., Єлагін Ю .В., Сухорукова Т. Г. Економіка праці на підприємствах залізничного транспорту: підручник. Х.: УкрДАЗТ, 2012. 275 с.

17 Дикань В. Л., Козинець А. С., Чупир Т. Я. Економічний аналіз ефективності діяльності залізниці: навчальний посібник. Харків, 2004. 161 с.

18 Дикань В. Л., Корінь М. В. Державне регулювання промислового розвитку України. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. №. 61. С. 9-19.

19 Дикань В. Л., Маслова В.О. Організація виробництва: навчальний посібник. Харків, УкрДАЗТ, 2013. 422 с.

20 Дикань В.Л., Виблій О. П, Соловіченко-Соловйов В. С. Адаптивні інструменти та механізми забезпечення конкурентоспроможності підприємств в умовах розвитку зеленої економіки. *Вісник економіки транспорту та промисловості*. 2025. № 92.

21 Дикань В.Л., Воловельська І.В. Концептуальні підходи до забезпечення економічної безпеки підприємства. *Вісник економіки транспорту*

та промисловості. 2018. №64. С.1-18

22 Дикань В.Л., Островерх Г.Є. Удосконалення механізмів державного управління розвитком залізничної галузі України у євроінтеграційному просторі. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. № 62. С. 11–19.

23 Дикань В.Л., Толстова А.В. Розвиток економіки України на основі принципу рівноправності відносин держави, бізнесу та суспільства. *Вісник економіки транспорту та промисловості*. 2018. № 63. С. 9-19.

24 Дикань, В. Л., Воловельська І.В., Каличева Н.Є. Економіка підприємства: конспект лекцій. Ч. 1. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 55 с.

25 Дикань, В. Л., Воловельська І.В., Каличева Н.Є. Економіка підприємства: конспект лекцій. Ч. 2. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 45 с.

26 Дикань, В. Л., Воловельська І.В., Каличева Н.Є. Економіка підприємства: конспект лекцій. Ч. 3. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 49 с.

27 Дикань, В. Л., Воловельська І.В., Каличева Н.Є. Економіка підприємства: конспект лекцій. Ч. 4. Харків : УкрДУЗТ, 2022. 50 с.

28 Драчук Ю.З., Снітко Є.О. Особливості формування екологічного менеджменту в умовах кліматичних змін як основи стратегічного розвитку промислових підприємств. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2023. No 1. С. 85–93. URL: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10453>

29 Екологічна відповідальність бізнесу: стратегії та підходи. URL: <https://www.0542.ua/news/3817255/ekologicna-vidpovidalnist-biznesu-strategii-ta-pidhodi>

30 Екологічна трансформація бізнесу: українські реалії та можливості URL: https://welfare.green/ekologichna-transformaciya-biznesu-ukrainski-realii-ta-mozhlivosti/?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=22641534373&utm_content=gid||aid||placement|&utm_term=&gad_source=1&gad_campaignid=22641535600&gbraid=0AAAAAqkMz0UxhRPOJFUyR9aT2DWKjvaP-&gclid=Cj0KCQiAx8PKBhD1ARIsAKsmGbfZMJQqpK2H_8orNZB6KgW7HiOMfCvjkt-lsuFORXbRhBtoJ3_q5IaAhqhEALw_wcB

31 Калініченко Л. Л. Адаптивне управління підприємством в конкурентному середовищі. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2011. № 33. С. 177-180.

32Каличева Н. Є. Методологічні аспекти підвищення конкурентоспроможності підприємств залізничного транспорту за рахунок управління конкурентними позиціями. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки*. 2017. Вип. 27. Ч. 1. С. 139-142.

33Каличева Н. Є. Проблеми та перспективи розвитку економіки України в сучасній світовій економічній системі. *Наука й економіка*. 2015. Вип. 4 (40). С. 117 – 120.

34 Каличева, Н. Є., Токмакова І. В. Конкурентні ринки як ключовий аспект ефективності економіки. Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції, 25 жовтня 2024 р. Харків : УкрДУЗТ, 2024. С. 133-134.

35 Каличева Н. Є., Чугуєв Ю. О. Концептуальні основи розвитку підприємств транспорту на засадах зеленої логістики. *Економічний простір*. 2023. № 188. С. 34-36.

36 Каличева Н.Є., Чугуєв Ю.О. «Зелений» курс розвитку транспортно-логістичної системи: тенденції та перспективи. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*. 2024. №2 (87). С. 112-122. URL: <https://www.daemmt.odessa.ua/index.php/daemmt/article/view/516/453>

37 Каличева Н. Є. Чугуєв Ю.О Підходи до формування системи забезпечення конкурентоспроможності підприємств транспорту. *Ефективна економіка*. 2025. № 10. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/7798/7928>

38 Каличева Н. Є., Чорнобровка І. В. Конкуренція: сучасне розуміння, сутність та вплив на ринкову економіку. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2024. № 85. С. 30-36.

39 Кірдіна О. Г., Ковальов А. Ю. Аналіз перспективних напрямів забезпечення конкурентоспроможності підприємств залізничного транспорту в умовах цифровізації. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2024. № 87. С. 46-59.

40 Корінь М. В., Романюк А. В. Теоретичні основи розвитку підприємств залізничного транспорту в умовах циркулярної економіки. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2025. № 90. С. 238-245.

41 Кравченко, М. О. Системно-структурна концепція економічної стійкості підприємств: монографія. Київ. 2017. 460 с.

42 Кратко, О. В., Мунтян, Л. Я., Демчук, Л. І. Екологічна безпека України в контексті сталого розвитку. *Екологічні науки*. 2021. Вип. 7(34). С. 219-224.

43 Кравченко, М. О., Прудкий, В. В. Модель аналізу сталого розвитку підприємства з урахуванням ризику. 2020. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/eaa156be-86cc-454c-9636-dd8fdb302598/content>

44 Кращі європейські практики управління відходами (посібник) / А. Войціховська, О. Кравченко, О. Мелень-Забрамна, М. Панькевич, [за заг. ред. О. Кравченко]. Львів : Видавництво «Компанія Манускрипт», 2019. 64 с.

45 Кузьміна, О. С. Аналіз підходів до трактування поняття сталий розвиток підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2015. № 5(1). С. 13-21.

46 Лутковська, С. М. Стійкій і сталий розвиток системи екологічної безпеки в умовах глобалізації. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2020. № 2. С. 5-11.

47 Оболенцева Л. В. Теоретичні основи управління конкурентоспроможністю підприємств промисловості регіону. URL: periodicals.karazin.ua/socoeconom/article/view/8252

48 Обруч Г. В., Челомбітько М. Д. Сталий розвиток транспортних підприємств: сучасні виклики та перспективи. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2025. № 90. С. 264-273.

49 Овчиннікова В. О., Харламова І. М. Адаптивне управління залізничним транспортом України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 15 (2). С. 55-59.

50 Омаров, А. Е. О. Механізми формування та реалізації державної політики екологічної безпеки України (Doctoral dissertation, з держ. упр.:25.00.05. Нац. ун-т цивіл. захисту України. Харків 2019. 421 с.

51 Петренко О.П., Шевченко А.А. Виклики екологічного підприємництва в Україні. *Економіка та держава*. 2024. № 5. С. 22–29. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2024/No5/86.pdf>

52 Піжук О.І. Стратегія підприємства: навчальний посібник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 390 с.

53 Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку/ Г. Дейлі, пер. з англ.: Ін-т сталого розвитку. К.: Інтелсфера, 2002. 312 с

54 Прокопчук Л. М., Шабанов Р. М. Інноваційно-екологічні аспекти розвитку вітчизняного підприємництва. *Бізнес Інформ*. 2024. №2. С. 91–97.

55 Рогач С., Ступень Р. Екологічні аспекти інноваційного управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2024 № 67. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-138>

56 Ротанов Г.М. Стратегія управління конкурентоспроможністю промислового підприємства. *Вісник ЖДТУ. Економічні науки*. 2013. № 1 (63). С. 316–319.

57 Саух І.В. Стратегічний аналіз: уточнення категоріально-понятійного апарату. *Вісник ЖДТУ. Економічні науки*. 2014. № 4 (70). С. 31–38.

58 Семчук Ж. ., Нитребич А., Андрюшко Д., Маркевич О., Тимик А., Купчак В., Перцевий Р. Моделі сталого розвитку підприємств у контексті глобальних екологічних викликів. *Академічні візії*. 2024. № 32. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1179>

59 Токмакова І. В., Литвинова Т. С. Адаптивне управління розвитком вітчизняних підприємств. *Вісник економіки транспорту і промисловості*.

2015. № 49. С. 212-216.

60 Уткіна Ю. М. Фактори забезпечення конкурентостійкості підприємств залізничного транспорту в умовах глобалізації. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 4. С. 614-617.

61 Фролова В.Ю. Системний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства URL: <http://ea.donntu.edu.ua/bitstream/>

62 Цілі сталого розвитку та Україна. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/cili-stalogo-rozvitku-ta-ukrayina>.

63 Цілі сталого розвитку: Україна. Національна доповідь. 2017. 176 с.

64 2024 Deloitte CxO Sustainability Report. Deloitte. URL: <https://www.deloitte.com/ch/en/services/consulting/research/deloitte-cxo-sustainability-report.html>

65 Ansoff I. H. *Implanting Strategic Management*. New Jersey: Prentice/Hall International, 1984. 510 p.

66 Hutsaliuk O., Bondar Iu., Savelieva I., Shchoholieva I & Navolokina A. Resource saving as a tool for environmental and production management in ensuring economic security of sustainable enterprise development. *BIO Web Conf.* 2024. P. 114. DOI: <https://doi.org/10.1051/bioconf/202411401025>

67 Kļaviņš M., Leal Filho W., Zaļoksnis J. *Environment and Sustainable Development*. Riga: Fcademic Press of University of Latvia, 2010. 300 p.

68 Lahti T., Wincent J., Parida V. A Definition and Theoretical Review of the Circular Economy, Value Creation, and Sustainable Business Models: Where are we now and Where Should Research Move in the Future?. *Sustainability*. 2018. Vol. 10. Issue 8. URL: <https://www.mdpi.com/2071-1050/10/8/2799>.

69 Mintzberg H. *Structure in Fives* Englewood Cliffs. NJ : Prentice Hall, 1989.

70 Ohlin B. *The Market Economy and the Third World – Is a Liberal Alternative Possible? The Rich and the Poor. An International Colloquium*. Stockholm, 1975.

71 Ostapenko O., Savina N., Mamatova L., Zienina-Bilichenko A. & Selezneva O. Perspectives of application of innovative resource-saving technologies

in the concepts of green logistics and sustainable development. *Geplat: Caderno Suplementar*. 2020. № 2. URL: <https://geplat.com/rtep/index.php/tourism/article/view/488>

72 Porter M.E. *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*. New York : Free Press, 1998.

73 Radieva M. Institutional modernization of the global economy. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. № 4 (5 P. 283–291.

74 Ricardo D. *On the Principles of Political Economy and Taxation*. URL: https://books.google.com.ua/books?id=cUBKAAAAYAAJ&dq=editions:y8vXR4oK9R8C&pg=PR1&redir_esc=y#v=onepage&q&f=true.

75 Tokmakova I. V., Zhernova E. V., Pozhydaieva D. O. Organizational and economic mechanism for the development railway transport enterprises in Ukraine. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2025. № 89. С. 146-155.

76 Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 051 «Економіка» / укладачі: В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, І. Л. Назаренко. - Харків: УкрДУЗТ, 2023. - 63 с.

77 Студентська навчальна звітність. Текстова частина (пояснювальна записка). Загальні вимоги до побудови, викладення та оформлення: методичний посібник з додержання вимог нормоконтролю у студентській навчальній звітності /Козар Л.М. [та ін.]; за заг. ред. Л.М. Козара. Х.: УкрДУЗТ, 2018. 54 с.